ΡΙΦΕΝΣΤΑΛ: ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΙΧ- RIEFENSTAHL

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Άντρες Φάιελ
Ηθοποιοί: -
Φωτογραφία: Τόμπι Κόρνις
Μοντάζ: Στέφαν Κρούμπιγκελ, Όλαφ Βόγτλάντερ, Αλφρέντο Κάστρο
Μουσική: Jonathan Feurich (score mixer), Filmorchester Babelsberg (orchestra), Annette Gentz (composer agent), Felix Trawoeger (score recording engineer)
Χώρα: Γερμανία (Έγχρωμη)
Διάρκεια: 115΄

Προβολή Δευτέρας: Ώρα 7.00 μ.μ.
Προβολή Τρίτης: Ώρα 9.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 4 Βραβεία και 7 Υποψηφιότητες
-Hong Kong International Film Festival 2025 Υποψηφιότητα καλύτερου ντοκιμαντέρ και Βραβείο Κριτών.-
"The film is about the work and life of an important female director. Although the character under the lens has become history, the audience can feel her existence as if she were living. Such a controversial figure compels us to re-examine the complex relationships between the past and the present."
-Venice Film Festival 2024, Βραβείο Cinema and Arts.
-Atlanta Jewish Film Festival 2025, Βραβείο Κριτών.
-CineFest - Miskolc International Film Festival 2024, Βραβείο CineDocs.
-Critics' Choice Documentary Awards 4 Υποψηφιότητες.
Βραβεία, Καλύτερης ταινίας και καλύτερου ηθοποιού.

Τεκμηριωμένη προσέγγιση μιας διαβόητης κινηματογραφικής προσωπικότητας, αλλά και της συλλογικής (γερμανικής) νοοτροπίας μιας ολόκληρης εποχής.

Μια ματιά στο ιδιωτικό αρχείο της Λένι Ρίφενσταλ, η οποία έγινε παγκοσμίως γνωστή με τη ναζιστική προπαγανδιστική ταινία «Ο θρίαμβος της θέλησης», αλλά συνέχισε να αρνείται οποιαδήποτε στενή σχέση με το καθεστώς.

Η Λένι Ρίφενσταλ (1902-2003) έχει μείνει στην ιστορία για την πρωτοποριακή κινηματογραφική τεχνική και την ακαταμάχητη αφηγηματική δύναμη των προπαγανδιστικών ταινιών της ("Η Δύναμη της Θέλησης", "Ολυμπία"), τα οποία εντυπωσιάζουν ακόμα και σήμερα με το έντονο στιλιζάρισμα, τις φαντασμαγορικές οπτικές συνθέσεις και τις εξεζητημένες γωνίες λήψης τους. Είναι εξίσου διαβόητη, όμως, για τις περίπλοκες και αμφιλεγόμενες σχέσεις της με το ναζιστικό καθεστώς.

Αυτές διερευνά με τεκμηριωμένη άποψη το ντοκιμαντέρ του Άντρες Βέγιελ, **αξιοποιώντας ένα πλουσιότατο αρχειακό υλικό: ημερολόγια, δημοσιογραφικά άρθρα, τηλεοπτικές εκπομπές, ηχογραφημένα τηλεφωνήματα…** Από την καρδιά του αναδύεται ένα άλλο "Μεφίστο", το οποίο σκιτσάρει αδρά το πορτρέτο μιας χαρισματικής, φιλόδοξης και αμοραλίστριας καλλιτέχνιδας, αλλά και τη συλλογική (γερμανική) νοοτροπία μιας ολόκληρης εποχής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

«Το Γαλάζιο Φως», απαντά χωρίς δεύτερη σκέψη η Λένι Ρίφενσταλ, όταν την ρωτούν τι κρατά από τη φιλμογραφία της. Σε μια καριέρα γεμάτη βραβεία και σημαντική αναγνώριση, με την Ολυμπιάδα και τον Θρίαμβο της Θέλησης ως τα γνωστότερα και αντιφατικότερα επιτεύγματά της στο σινεμά, τη στενή της σχέση με τον Χίτλερ που της έδωσε carte blanche για να αποθεώσει την τέλεια ομορφιά και τη μεγαλοπρέπεια του οράματός του, τις κατηγορίες για συνενοχή στο ναζιστικό καθεστώς, την πεισματική της άρνηση για οποιαδήποτε ανάμειξη ή γνώση, τη φυλάκιση και την τρίτη πράξη με τις φωτογραφίες στην Αφρική και τις υποβρύχιες καταδύσεις σε προχωρημένη ηλικία, η Γερμανίδα επέλεξε την πρώτη ταινία που σκηνοθέτησε, το 1932, με την ίδια ελαφρώς αλλοπαρμένη πρωταγωνίστρια στον ρόλο της μάγισσας Τζούντα, σε ένα ονειρικό, εικαστικό παραμύθι που προφανώς θεωρούσε (και ήταν) στοίχημα για την είσοδό της στην αρένα της πατριαρχικής κινηματογραφικής βιομηχανίας, πρόκριμα για την αισθητική που ξεχώρισε ο Φίρερ της καρδιάς της, καθώς και μια ευκαιρία να ικανοποιήσει τη φιλαρέσκειά της μπροστά στον φακό. Όντως, η τελευταία σκηνή στο ντοκιμαντέρ του Άντρες Βάιελ είναι από μια από τις τελευταίες της τηλεοπτικές συνεντεύξεις, όταν στο κατώφλι των 100 ετών βολεύεται σε μια καρέκλα κήπου, βγάζει τα γυαλιά που στερεώνονται κάτω από την ξανθιά της περούκα, διορθώνει το μακιγιάζ της στον καθρέφτη ενώ τα μάτια της αγωνίζονται να προσαρμοστούν στο φυσικό φως, και δεν παραλείπει να σκηνοθετήσει τον εαυτό της, ανησυχώντας ιδιαίτερα για τους προβολείς και τις σκληρές αντανακλάσεις του ηλίου, μια γερασμένη ντίβα από άλλον πλανήτη, που δύσθυμα υποκύπτει στο γύρισμα «πτωχών» τεχνικών. Ήταν τελικά ηθοποιός παραπάνω από δημιουργός, μια ικανή γυναίκα που έλεγε συστηματικά ψέματα στην προσπάθειά της να επιβιώσει και συνάμα να πλάσει ένα συμπαθητικό αφήγημα για έναν ιδιοφυή αποδιοπομπαίο τράγο;

Αυτό το συμπέρασμα βγάλαμε από το τρίωρο ντοκιμαντέρ του Ρέι Μίλερ, Η υπέροχη, φρικτή ζωή της Λένι Ρίφενσταλ από το 1993. Παρόμοια εικόνα είχα κι εγώ, όταν τη συνάντησα για περίπου μία ώρα στο Χίλτον, με την ευκαιρία της αυτοβιογραφίας της, το ίδιο διάστημα: είχα προειδοποιηθεί πως δεν θα δεχόταν καμία ερώτηση για τον Χίτλερ, αλλά χωρίς κάποιον ιδιαίτερο λόγο ξεκίνησε μόνη της την κουβέντα επί του θέματος και δεν σταμάτησε ποτέ να απολογείται!

Κι ενώ νομίζαμε πως δεν υπάρχει κάτι παραπάνω να ειπωθεί για την ιδιάζουσα περίπτωση της original ακυρωμένης καλλιτέχνιδας, ο έμπειρος σκηνοθέτης του θεάτρου και του κινηματογράφου, ο Γερμανός Βάιελ, κατάφερε να έχει πρόσβαση σε όλα τα αρχεία της, και με το Riefenstahl δεν αφήνει την κρίση στον θεατή αλλά σχεδόν αποδεικνύει, με επιστολές και μαρτυρίες σε ψύχραιμο αφηγηματικό ύφος και παρεμβολές πολλών παλιών της δηλώσεων, πως η Ρίφενσταλ δεν ήταν αδαής και απολιτίκ και δεν έκανε τη δουλειά της όσο μπορούσε καλύτερα, γοητευμένη απλώς από την προτίμηση που της έδειξε ο μεγάλος αρχηγός, αλλά επικροτούσε την προπαγάνδα, βοήθησε στην ενίσχυσή της, μπορεί και να συνέβαλε στη δολοφονία Εβραίων και Ρομά – βασικά ήταν ρατσίστρια με «μάτι» και βύσμα, που επινόησε ένα φανταστικό σενάριο θυματοποίησης και επί δεκαετίες προσπαθούσε να βγει και από πάνω! Η δύναμη των εικόνων της, όποια βοήθεια ή επιρροή και να είχε για να τις αποτυπώσει, παραμένει, αν και η καταστροφική της αήθεια διαβρώνει σταδιακά τη ματιά μας στο έργο της, ξεχωριστά και συνολικά.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ANDRES VEIEL
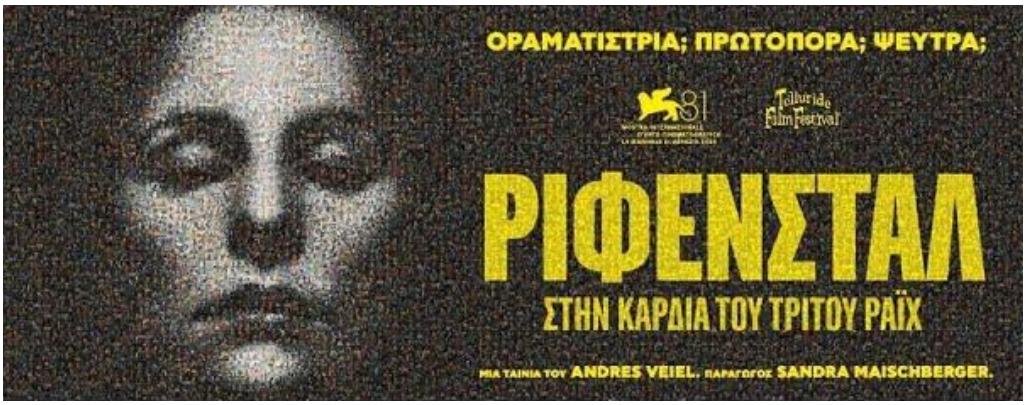
Σεναριογράφος και σκηνοθέτης, γενήθηκε το 1959 στη Στουτγκάρδη, Γερμανία. Για τις ταινίες του έχει κερδίσει 19 βραβεία και 14 υποψηφιότητες. Φιλμογραφία: Ρίφενσταλ: Στην καρδιά του Τρίτου Ράιχ (2024), Ökozid (TV Movie 2020), Beuys (2017), Αν όχι εμείς, ποιοι; (2011), 24h Berlin - Ein Tag im Leben (TV Movie 2009), Der Kick (2006), Die Spielwütigen (2004), Black Box BRD (2001), Drei von Tausend - Wer schafft die Schauspielprüfung? (TV Movie 1999), Die Überlebenden (1996), Balagan (1994), Winternachtstraum (TV Movie 1992).